

Čeští experti připravují zdravější rostlinné oleje. Prospějí ekonomice i ekologii

Praha 16. 5. 2024

Techniky na získávání olejů ze semen či plodů rostlin lidé rozvíjí od nepaměti. V současné době se k tomuto účelu využívají i pokročilé technologie, o nichž se našim předkům ani nesnilo. Jednou z nich je i rafinace, na jejíž velmi moderních metodách nyní pracuje tým českých odborníků ze společnosti Framet a Fakulty potravinářské a biochemické technologie Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Technologická agentura České republiky (TA ČR) je v tom podporuje částkou přesahující 17 mil. Kč z programu Ministerstva průmyslu a obchodu TREND.

Při rafinaci oleje dochází k odstranění zbytků mechanických nečistot, buněčných tkání, bílkovin, sacharidů a dalších nežádoucích látek, kterými mohou být pozůstatky herbicidů, pesticidů, těžkých kovů či i dalších škodlivin z životního prostředí. Navíc se při ní upravují a čistí biologicky cenné látky. Jde tedy o soubor procesů, které významně ovlivňují vlastnosti daného oleje, ať už jde o jeho kvalitu pro použití ve studené či teplé kuchyni. Nejenže jsou oleje zdravější a čistější, ale i jejich výroba je ekologičtější, energeticky méně či stejně náročná jako chemická hexagonová extrakce a rafinace, která dominuje světové výrobě olejů. Při ní jsou semena olejin smíchána s chemickými rozpouštědly, ta olej rozpustí a připraví k destilaci. Na rozdíl od této běžně využívané technologie používá společnost Framet šnekové lisy, které umožňují efektivní extrakci oleje ze semen bez chemikálií. Následná rafinace pak umožňuje produkci kvalitnějších olejů. Jedním z dalších významných benefitů této vznikající technologie je i možnost rekuperace tepelné energie, která se uvolňuje při výrobě oleje a zpětně se využívá pro předehřev olejnatých semen před lisováním. Jde o mezinárodní patent, který Framet obdržel už před několika lety. Technologie, která ušetří až 15 kWh na tunu lisovaných semen sóji, je už používána na několika místech na světě.

„Framet se svým zaměřením profiluje jako jeden z nejvýznamnějších světových výrobců technologií pro zpracování rostlinných olejů v kategorii výrobců do výrobních výkonů 50 tun oleje za den. Nejde tedy o vytváření konkurence těm největším světovým výrobcům, ale o špičkovou technologii přinášející vynikající kvalitu,“ upozornil Petr Konvalinka, předseda TA ČR. *„A to je přesně to, co náš, evropský, ale i další trhy očekávají od budoucnosti. Šetrná rafinace rostlinných olejů a tuků je tedy logickým řešením rostoucí poptávky,“* dodal.

Významným rysem nového výzkumného projektu je jeho flexibilita a užitná hodnota jeho výsledků. Vyvinutá technologie bude snadno implementovatelná do regionálních i lokálních výroben či zpracovatelem olejnatých plodin a tím podpoří místní rozvoj. Hlavním cílem projektu je získání pokročilého „know-how“ fyzikální rafinace rostlinných olejů vytvořeného na základě reálné výroby, zátěžových testů a optimalizace poloprovozní rafinační linky, která vznikne v rámci projektu.

„Od nás, jako výrobců pokročilé rafinační technologie se očekává vývoj flexibilní rafinační linky včetně jejího virtuálního dvojčete, tedy nástroje průmyslu 4.0, který bude schopen reagovat na změnu vstupní suroviny a provede změnu procesních parametrů linky. Cílem je dosažení požadované kvality finálního produktu s využitím minimálního množství chemikálie,“ vysvětlil hlavní řešitel projektu Michal Kavánek,

Mgr. Veronika Dostálová

tisková mluvčí TA ČR

T: 721 588 025, E: veronika.dostalova@tacr.cz

vedoucí výzkumu firmy Farmet. „Navržená technologie bude odpovídat současným trendům při zpracování olejnin, zejména požadavkům na lokální zpracování, green technology, organic, clean label a další,“ dodal.

Kontakt:

Ing. Michal Kaválek, Ph.D.,

Tel.: +420491450148

Mobil: +420778521826

E-mail: m.kavalek@farmet.cz

Mgr. Veronika Dostálová

tisková mluvčí TA ČR

T: 721 588 025, E: veronika.dostalova@tacr.cz